

spontaner zijn dan hier het geval is. Het was duidelijk een in elkaar gezette *show*.¹

Drie dagen lang werd met de Indonesiërs geconfereerd. 'Men aanvaardde weliswaar onze constructie . . . maar', zo noteerde Schermerhorn,

'waar het eigenlijk om ging was voor hen het geven van een duidelijk soevereine verschijningsvorm aan de republiek. Zij hebben een jaar gepraat over 100% *Merdeka* en het is een uiterst pijnlijke operatie om daarvan iets tegenover de volgelingen te moeten inslikken . . . Immers, in hun gedachten leeft de voorstelling dat de Republiek *Indonesia* geïdentificeerd moet worden met het gehele gebied van het voormalige Nederlands-Indië.'²

Op de derde dag der besprekingen, 13 november, werd men het eens en kon de Commissie-Generaal aan minister Jonkman de tekst telegraferen van de ontwerp-overeenkomst waarmee Soekarno en Hatta akkoord waren gegaan.³ Dat ontwerp hield in dat de Nederlandse regering en de regering van de Republiek zouden samenwerken om vóór 1 januari '49 (zeg: binnen twee jaar) èn de Verenigde Staten van Indonesië èn de Nederlands-Indonesische Unie te vormen – nadien zou het Koninkrijk der Nederlanden slechts bestaan uit Nederland, de Nederlandse Antillen en Suriname. De koning der Nederlanden zou hoofd van de Unie worden en die Unie zou eigen 'organen' bezitten (die werden niet gespecificeerd) om besluiten te nemen ter behartiging van de gemeenschappelijke belangen. In de Verenigde Naties zouden de Verenigde Staten van Indonesië een eigen vertegenwoordiging krijgen. Die Verenigde Staten, 'een soevereine, democratische staat op federatieve grondslag' (Soekarno en Hatta hadden er op gestaan dat het woord 'soverein' werd ingevoegd), zouden het gehele grondgebied van Nederlands-Indië omvatten (ook dus Nederlands-Nieuw-Guinea), 'met dien verstande', aldus artikel 3, 'dat, indien de bevolking van enig gebiedsdeel, ook na overleg, langs democratische weg' (een volksstemming werd niet uitdrukkelijk genoemd) 'te kennen geeft, niet of nog niet tot de Verenigde Staten van Indonesië te willen toetreden, voor dat gebiedsdeel een bijzondere verhouding tot deze Staten en het Koninkrijk der Nederlanden in het leven kan worden geroepen.' Die Verenigde Staten zouden er drie zijn: de Republiek, Borneo en de Grote Oost – anders gezegd: Java (met Madoera) en Sumatra, waar, aldus artikel 14, de Nederlandse on-

¹ *Het dagboek van Schermerhorn*, p. 109–10 (13 nov. 1946). ² A.v., p. 111. ³ Tekst: *NIB*, dl. VI, p. 246 e.v.